

6-7 сш.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

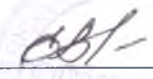
«Приднестровский государственный университет им. Т. Г. Шевченко»

Филологический факультет

Кафедра украинской филологии

УТВЕРЖДАЮ:

И. о. декана филологического факультета

доц. / Еремеева О. В. /

«» 2019 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2019/2020 учебный год

учебной дисциплины

***«Методика преподавания официального языка
в учреждениях ПМР»***

Направление подготовки:

45.03.01 ФИЛОЛОГИЯ

Профиль подготовки:

«ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ФИЛОЛОГИЯ (УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА)»

Для набора 2016 г.

квалификация (степень) выпускника

БАКАЛАВР

Форма обучения:

ОЧНАЯ

Тирасполь 2019

Рабочая программа дисциплины «Методика преподавания официального языка в учреждениях ПМР» /сост. А. А. Дубик – Тирасполь: ГОУ ПГУ, 2019. – 12 с.

Рабочая программа предназначена для преподавания дисциплины **«Методика преподавания официального языка в учреждениях ПМР»** студентам очной формы обучения по направлению подготовки 45.03.01 «Филология».

Рабочая программа составлена с учетом Федерального Государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.03.01 «Филология», утвержденного постановлением Минобрнауки РФ № 947 от 07.08.2014 г.

Составитель: _____ /А. А. Дубик, ст. преп./

1. Цели и задачи усвоения дисциплины

Приобрести необходимую теоретическую и практическую методическую подготовку в области преподавания официального языка, способствующую формированию методического мышления и освоению методики (лингводидактики) преподавания официального языка как науки и являющуюся определяющим условием для будущей плодотворной педагогической деятельности.

В ходе изучения дисциплины студент выполняет следующие задачи:

- * подготовить будущих учителей украинского языка как официального к педагогической деятельности в условиях стандартизированного языкового образования в ПМР и профильного обучения в 11-летней школе;
- * обеспечить усвоение студентами системы теоретических знаний и профессиональных умений, которые помогут им сформировать у учащихся навыки коммуникативной компетенции, воспитывать сознательных граждан ПМР;
- * учить студентов соотносить теоретические знания с практическими потребностями современной школы, воплощать новые методические идеи в практику изучения предмета;
- * развивать у студентов познавательные интересы, стремление к совершенствованию своей профессиональной подготовки, умение работать с учебно-методической литературой;
- * формировать у будущих учителей-словесников исследовательские навыки, развивать умения, проводить самостоятельные научные исследования и экспериментальные исследования.

2. Место дисциплины в структуре ООП ВО

Данная учебная дисциплина входит в раздел «Б.1. В.ОД.11.» ФГОС-3+ по направлению подготовки ВО 45.03.01 «Филология», профиль «Отечественная филология (Украинский язык и литература)».

Методика изучения украинского языка как официального рассматривает пути и способы реализации содержательных линий школьных программ по украинскому языку как официальному, особенности изучения различных ее разделов, исследует закономерности усвоения языка, решает вопросы содержания курса на основе лингвистических исследований, изучает трудности усвоения материала и их причины, определяет принципы и методы обучения, пути и средства формирования коммуникативной компетенции.

Методика украинского языка как официального относится к педагогическим дисциплинам. Она изучает процессы обучения языку, усвоения языковой системы, развитие языковых и речевых умений и навыков, формирование языковой личности, ее коммуникативной компетентности.

Методика обеспечивает такую систему обучения языку, которая соответствует современной теории языкознания о сущности языка и его общественных функциях, роль языка в истории народа и сохранении его менталитета.

Методика украинского языка как официального развивается на стыке многих наук. Она тесно связана с педагогикой, языкознанием, психологией и логикой. Связь с языкознанием обусловлена самой спецификой методической науки от содержания лингвистического материала зависит выбор методов, приемов и средств обучения. Опора на данные психологии, психолингвистики позволяет учесть возрастные особенности учащихся, уровень развития их мышления, речевых способностей, совершенствовать формы речевой деятельности, воспитывать языковую личность. Связь методики языка с другими науками проявляется на разных этапах языкового образования, в реализации аспектов и закономерностей, проявляющихся в учебно-воспитательном процессе.

3. Требования к результатам усвоения дисциплины.

Изучение дисциплины направлено на формирование таких компетенций:

Компетенции	Содержание компетенции
ОК-7	умение критически оценивать собственные достоинства и недостатки, выбирать пути и средства развития своих и устранение последних
ОПК-4	владением базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов, филологического анализа и интерпретации текста
ОПК-5	свободным владением основным изучаемым языком в его литературной форме, базовыми методами и приемами различных типов устной и письменной коммуникации на данном языке

В результате усвоения дисциплины студент должен:

Знать:

- воспитательные и образовательные системы прошлого и настоящего;
- общие вопросы организации педагогических исследований, методы исследований и их возможности;
- пути совершенствования мастерства учителя и способы самосовершенствования;
- дидактику предмета;
- содержание и структуру школьных учебных планов, программ и учебников; частных методик школьных курсов по предмету;

Уметь:

- проектировать, конструировать, организовывать и анализировать свою педагогическую деятельность;
- планировать учебные занятия в соответствии с учебным планом и на основе его стратегии; обеспечивать последовательность изложения материала и междисциплинарные связи предмета с другими дисциплинами;
- разрабатывать и проводить различные по форме обучения занятия, адаптируя их к разным уровням подготовки учащихся;

Владеть:

- навыками организовывать учебную деятельность учащихся, управлять ею и оценивать ее результаты;
- навыками применять основные методы объективной диагностики знаний учащихся по предмету, вносить коррективы в процесс обучения с учетом данных диагностики;
- навыками использовать в учебном процессе информационно коммуникационные технологии (ИКТ).

4. Структура и содержание дисциплины (модуля)

4.1. Распределение трудоемкости в з.е./ч по видам аудиторной и самостоятельной работы студентов по семестрам:

Семестр	Количество часов						Форма итогового контроля
	Трудоемкость в з.е./часы	В том числе				Сам. работа	
		аудиторных					
		Всего	Лекции	Лаб. раб.	Практ. занятия		
6	2 з.е./72	32	16		16	40	
7	2 з.е./72	26	10		16	10	Экзамен (36)
Всего	4 з.е./144	58	26		32	50	Экзамен

							(36)
--	--	--	--	--	--	--	------

4.2. Распределение видов учебной работы и их трудоемкости по разделам дисциплины

№ раздела	Наименование разделов	Количество часов				
		Всего	Аудиторная работа			Внезауд. работа (СР)
			Л	ПЗ	ЛР	
1	Теоретичні основи навчання української мови як офіційної		12	8		15
2	Методичні проблеми викладання української мови як офіційної		10	14		20
3	Сучасні технології у викладанні української мови як офіційної		4	10		15
Всього:			26	32		50

4.3. Тематический план по видам учебной деятельности:

Лекции

№ п/п	№ раздела дисциплины	К-во часов	Тема лекции	Уч.-нагляд. пособия
1	1	2	Придністровська Молдавська Республіка як багатонаціональна держава Етнічний склад ПМР. Українська мова - одна з офіційних мов ПМР.	таблиці
2	1	2	Двомовність в сім'ї і в суспільстві: соціокультурні та лінгвістичні проблеми. Типологія двомовності	
3	1	2	Етнопсихологічних основи навчання нерідній мові Культурне розмаїття світу Національна мовна картина світу як відображення національного менталітету Лакуни в мові і культурі. Різні класифікації лакун	
4	1	2	Форми і методи інтеграції учнів з нерідною українською мовою в культурний простір школи і багатонаціонального Придністров'я Сучасні форми інтеграції мігрантів в культурний простір школи і Придністров'я Основні напрями навчання інофонів	
5	1	2	Основні проблеми міжкультурної комунікації Предмет міжкультурної комунікації. Основні типології культур, розроблені в	

			рамках міжкультурної комунікації. Основні аспекти невербальної комунікації. Бар'єри та перешкоди в міжкультурної комунікації.	
6	1	2	Актуальні проблеми вивчення національної комунікативної поведінки.	таблиці
Итого по разделу: 12				
7	2	2	Українська мова в сучасній російській школі Сучасна російська школа Компаративний аналіз методик навчання мови Система навчання українській мові як офіційній в російській школі	
8	2	2	Методика викладання фонетики Навчання вимови російських звуків на різних етапах Поняття про фонему і про фонетичну діагностику. Артикуляторна і перцептивна бази мови Загальні принципи постановки звуків До питання про теорію складу і про наголос в українській мові	таблиці
9,10	2	4	Методика викладання граматики Особливості вивчення категорії роду, числа і відмінкової системи Особливості презентації прикметників Особливості презентації займенників Особливості презентації говірок Особливості презентації числівників Особливості вивчення дієслова	таблиці
11	2	2	Методика навчання українській розмовній мові Загальна характеристика розмовної мови Мовні особливості розмовної мови	таблиці
Итого по разделу: 10				
12	3	2	Педагогічне проектування комунікативно-прагматичного навчання українській мові як офіційній на основі комп'ютерних технологій Поняття педагогічного проектування в гуманістичній парадигмі Метод проекту як основа педагогічного проектування	
13	3	2	Дистанційне навчання українській мові як офіційній як засіб розвитку комунікативної і міжкультурної компетенції Основні поняття і терміни комп'ютерної	

			лінгводидактики Мережеве дистанційне навчання іноземної / нерідній мові	
Итого по разделу: 4				
Всего за 6 и 7 семестры		26		

Практические занятия

№ п/п	№ раздела дисциплины	К-во часов	Тема практического занятия	Уч.-нагляд. Пособия
1	1	2	Етнопсихологічних основи навчання нерідній мові Форми і методи інтеграції учнів з нерідною українською мовою в культурний простір школи і Придністров'я	Методичні рекомендації
2	1	2	Основні проблеми міжкультурної комунікації	
3	1	2	Актуальні проблеми вивчення національної комунікативної поведінки	
4	1	2	Актуальні проблеми вивчення національної комунікативної поведінки	
Итого по разделу: 8				
3	2	2	Методика навчання фонетики й орфоєпії	Методичні рекомендації
4	2	2	Наукові засади навчання лексики й фразеології	Методичні рекомендації
5	2	2	Методика вивчення будови слова і словотвору	Методичні рекомендації
6	2	2	Методика вивчення самостійних частин мови	Методичні рекомендації
7	2	2	Методика вивчення словосполучення і простого речення	Методичні рекомендації
8	2	2	Методика навчання орфографії Формування пунктуаційної грамотності учнів	Методичні рекомендації
9	2	2	Деякі особливості української розмовної мови	
Итого по разделу: 14				
10	3	2	Сучасні технології у викладанні української мови як офіційної	Методичні рекомендації
11	3	2	Педагогічне проектування комунікативно прагматичного навчання іноземним / нерідним мовам на основі комп'ютерних технологій	Методичні рекомендації
12	3	2	Комп'ютерна лінгводидактика.	Методичні

			Технології та інструментарій сучасного викладача іноземних / нерідних мов	рекомендації
13,14	3	4	Мультимедійний лінгводидактичний тренажер. Створення системи інтерактивних вправ і мультимедійних навчальних ресурсів з іноземних мов і культур (тренінг)	Методичні рекомендації
15	3	2	Дистанційне навчання іноземним мовам як засіб розвитку комунікативної і міжкультурної компетенції (тренінг)	Методичні рекомендації
16	3	2		Методичні рекомендації
Итого по разделу: 10				
Всего за 6 и 7 семестры		32		

Лабораторные – не предусмотрено

5.Самостоятельная работа студента

Раздел дисциплины	№ п/п	Тема и вид СРС	Трудоемкость (в часах)
1 раздел	1	Актуальні проблеми сучасної методики навчання української мови як офіційної	4
	2	Аналіз нових підручників з української мови для шкіл з російською мовами навчання.	4
	3	Психологічні засади формування мовної особистості учня.	4
	4	Спостереження й аналіз уроку української мови як офіційної	3
Итого по разделу:			15
2 раздел	6	Сучасні підходи в навчанні фонетики й орфоепії	2
	7	Аналіз тексту на уроках лексики та фразеології. Словники на уроках української мови як офіційної	4
	8	Методика проведення морфемного та словотвірного аналізів слів	4
	9	Загальні питання методики вивчення граматики	3
	10	Актуальні проблеми методики навчання пунктуації	2
Итого по разделу:			20
3 раздел	11	Напрямок мовленнєвого розвитку учнів. Методика вдосконалення діалогічного мовлення учнів	3
	12	Методика вдосконалення монологічного мовлення учнів. Засвоєння мовленнєвого етикету учнів на уроках української мови	4

	13	Особливості проведення уроків аудіювання. Методика написання переказів. Перевірка письмових робіт. Редагування й аналіз	4
	14	Методика стилістичного аналізу тексту та підвищення рівня культури мовлення. Систематизація та узагальнення знань зі стилістики.	4
Итого по разделу:			15
Всего за 6 и 7 семестры			50
Подготовка к экзамену			36

**Примерная тематика курсових работ по методике преподавания украинского языка
(См. ФОС)**

6. Образовательные технологии

Семестр	Вид занятия (Л, ПР, ЛР)	Используемые образовательные интерактивные технологии	К-во часов
6	ПР	Інформаційні («Мандруємо разом», «Сценарій»), асоціативний куш	4
6	ПР	Мотиваційні («Самооцінка», «Інтерв'ю»), бесіда за Сократом	4
6	ПР	Регулятивні («Виробимо правила», «Рахуймо разом»), метод прогнозування	2
7	ПР	Пізнавальні («Ділова гра», «Імітаційна модель»), коло ідей	2
7	ПР	Пізнавальні («Мозковий штурм»), метод заперечення	3
Всего			16

7. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов (см. ФОС)

Виды итогового контроля

Зачет – не предусмотрено.

Екзамен - проводится в тестовой форме.

**Екзаменаційні питання по курсу «Методика преподавания официального языка
в учреждениях ПМР» (См. ФОС)**

8. Учебно-методическое и информационное обеспечение дисциплины (модуля)

8.1. Основная литература:

1. Біляев О.М., Мельничайко В.Я., Пентилук М.І., Передрій Г.Р., Рожило Л.П. Методика вивчення української мови в школі. – К., 1987.
2. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.Пентилук. – К., 2009.
3. Пентилук. М.І. Вивчення української мови у школах з російською мовою навчання. – К., 2000.
4. Текучев А.В. Методика русского языка в средней школе. – М., 1980.
5. Практикум з методики навчання української мови. Кол. авторів. За заг. ред. М.І.Пентилук. – К., 2003.

Справочная литература

1. Гончаренко С. український педагогічний словник. – К., 1997.

8.2.Дополнительная литература

1. Бабич Н.Д. Психологічні умови викладання і вивчення української мови – Укр. мова і літ в школі. – 1990. - №8. – С. 26-31.
2. Бадмаев Б.Ц., Малышев А.А. Психология обучения речевому мастерству. – М., 1999. – С. 26-41.
3. Бакум З.П., Бойко Л.М. Елементи фоностилістики на уроках словесності // Укр. мова і літ. в школі. – 2006. – № 2. – С.2-4.
4. Бакум З.П. Інтонація як чинник формування пунктуаційної вправності учнів // Наукові записки Тернопільського нац. пед. Університету. – серія: педагогіка. – 2006. - № 8. – С. 68-71.
5. Бачинська А.Л. Морфологія, орфографія: Диктанти з української мови // Укр. Мова та літ. – 1998. - № 3. – С. 29-32.
6. Біляєв О., Скуратівський Л., Симоненкова Л., Шелехова Т. Концепція навчання державної мови в школах України // Дивослово. – 1996. - № 1. – С. 16-21.
7. Біляєв О.М. Концепція інтенсивного навчання мови // Укр. мова і літ. В школі. – 1991. - № 6. – С. 26-30.
8. Болтівець С. Психологія диктанту // Дивослово. – 1994. - № 9. – С.16-22.
9. Буяльський Б.А. Поезія усного слова: Азбука виразного читання: кн. для вчителя. – 2-ге видання, перероб. і доп. – К., 1990.
10. Валгина Н.С. Синтаксис современного русского языка: учебн. для вузов. – М., 1973.
11. Валгина Н.С. Трудные вопросы пунктуации: пособие для учителя. – М., 1983.
12. Варзацька, Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади // Дивослово. – 2005. - № 2. – С. 5-19
13. Варзацька Л.О. Навчання мови і мовлення на основі аналізу тексту. – К., 1986.
14. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: підручник. – К., 1993
15. Гончаренко С. український педагогічний словник. – К., 1997.
16. Горбачук В.Т. Види диктантів та методика їх проведення. – К., 1989.
17. Грибіниченко Т.О. Збірник диктантів з української мови. – К., 1998.
18. Горошкіна О.М., Колесникова Є.І., Нікітіна А.В.: Повторюймо українську: 5 клас. – К., 2001.
19. Дацюк І. Інтонаційно-сміслові вправи під час вивчення пунктуації у простому ускладненому реченні // диво слово. – 1996. - № 11.- С. 29-32.
20. Дворецкая А.В. Основне типы компьютерных средств обучения / А.В.дворецкая // Педагогические технологии. – 2004. - №2
21. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас / Укл. Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. – К., 2011.
22. Иванова-Лукиянова Г.Н. Интонация и синтаксис // Филологические науки. – 1987. - № 4. – С.42-48.
23. Канюка С.М. Вивчення відокремлених другорядних членів речення в середній школі. – К., 1989.
24. Караман С.О. Українська мова: Усний і письмовий (диктант) екзамени. Поглиблений етап вивчення: посіб. У двох кн.. – Кн. 1. 2. – К., 1998.
25. Караман С., Тихоша В. Технологія створення підручників і посібників для поглибленого вивчення української мови в гімназії // Дивослово.-2001. - №4. - С. 36-38.
26. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназіях. – К., 2001.
27. Клименко Н.Ф. Як народжується слово. – К., 1994.
28. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці // Початкова школа. – 2004. - № 9. – С. 5-7.
29. Конфедерат І.М. Дидактичні можливості тексту: Посібник для вчителів. – К., 1988.

- 30.Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: розвиток комунікативних і мовленнєвих умінь // Дивослово. – 2004. - № 10. – С.2-11.
- 31.Крупа М. Критерії відбору художньої словесності для лінгвоаналізу // Теорія і практика лінгвістичного аналізу тексту. – Тернопіль, 1997.
- 32.Литвин І.В., Литвин Л.П. Словотвір: дидактичний матеріал з української мови. – К., 1997.
- 33.Мацько Л. Сучасні підходи до створення підручників з української мови: місце лінгвостилістики // Дивослово. - 1999. - №8. – С.39-41.
- 34.Машбиц Е.И. психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения / Е.И.Машбиц. – М., 1988.
- 35.Мельничайко В.Я. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: завдання і методики // Теорія і практика лінгвістичного аналізу тексту. - Тернопіль, 1997.
- 36.Мельничайко М.І. Аналіз тексту на уроках мови // Дивослово. – 1999. - № 3. – С. 30-32.
- 37.Миронюк Н.П. Орфоепія в 4-8 класах: посібник для вчителів. - К., 1986.
- 38.Освітні технології /За ред. О.М.Пехоти. – К., 2001.- С.3-21.
- 39.Пенлилюк М.І. Наукові засади комунікативного спрямування навчання мови // Укр. мова і літ. В школі. – 1999. - № 3. – С.8-10.
- 40.Пентиліук М.І., Іващенко О.В. Українська мова: Підручник-комплект. – К., 2009.
- 41.Петруня М.К. Навчальні диктанти (5-8 класи) // Дивослово. – 1998. - № 5. – С. 29-38.
42. Плиско К.М. Навчання синтаксису в середній школі. – Х., 1996. – С. 22-23.
- 43.Плиско К.М. Викладання синтаксису української мови у 8 класі. – К., 1981.
- 44.Плиско К.М. Принципи, методи ф форми навчання української мови. – Х., 1995. – С. 229-239.
- 45.Плющ М.Я. Словотворення та вивчення його в школі. – К., 1985.
- 46.Пометун О.І., Пирожненко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К., 2004.
- 47.Потапенко Г.І., Потапенко О.І. Збірник диктантів і переказів з української мови для 5-9 класів: Посібник для вчителя. – К., 1995.
- 48.Сікорська З.С. Українсько-російський словотворчий словник. – К., 1995.
- 49.Сікорська З.С. Морфемний аналіз слова // Укр. Мова і літ. В школі. – 1984. - № 8. – С. 44-48.
- 50.О.Січкарук. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: навч. Посібник. – К., 2006.
- 51.Скуратівський Л. до лінгводидактики, зорієнтованої на формування духовної мовної особистості // Дивослово. – 1997. – С.52-57.

8.3. Програмное обеспечение Интернет-ресурсы

<http://pidruchniki.com/>

<http://ru.wiktionary.org/>

<http://ru.wiktionary.org/>

8.4. Методические указания и материалы по видам занятий

Учебная дисциплина обеспечена учебно-методической документацией и материалами, которые находятся в библиотеке кафедры.

1.Дубик А.О. Навчально-методичний посібник з сучасної української літературної мови: морфеміка, словотвір, морфологія (для студентів філологічного факультету, які навчаються за спеціальністю «Українська мова, література та іноземна мова»). – Тирасполь: Вид-во Придністр. ун-ту, 2009. – 80с.

2.Дубик А.О. Навчально-методичний посібник з методики викладання української мови (для студентів філологічного факультету, які навчаються за спеціальністю «Українська мова , література та іноземна мова»). – Тирасполь: Вид-во Придністр. ун-ту, 20014. – 80с.

9. Материально-техническое обеспечение дисциплины (модуля):

Приднестровский государственный университет им. Т. Шевченко, Филологический факультет имеет атериально-техническое обеспечение для выполнения этой программы:

- доступ к сети Интернет во время самостоятельной работы;
- наличие специальных аудиторий, оборудованных мультимедийной аппаратурой;
- библиотечный фонд университета, Центра украинской культуры, кафедры украинской филологии;
- тестовые задания для проверки знаний по дисциплине «МПУЯ»
- мультимедийный проектор с экраном для презентаций.

10. Методические рекомендации по организации изучения дисциплины (см. ФОС)

11. Технологическая карта дисциплины

Курс 3,4 группа ФФ16ДУ65УА1 семестр 6,7

Преподаватели, ведущие практические занятия _____Дубик А.А. _____

Кафедра _____Украинской филологии _____

Модульная система не предусмотрена.

Составитель _____

Дубик А.А.,
старший преподаватель

Зав. кафедрой украинской филологии _____

доцент Якимович Е.Л.